

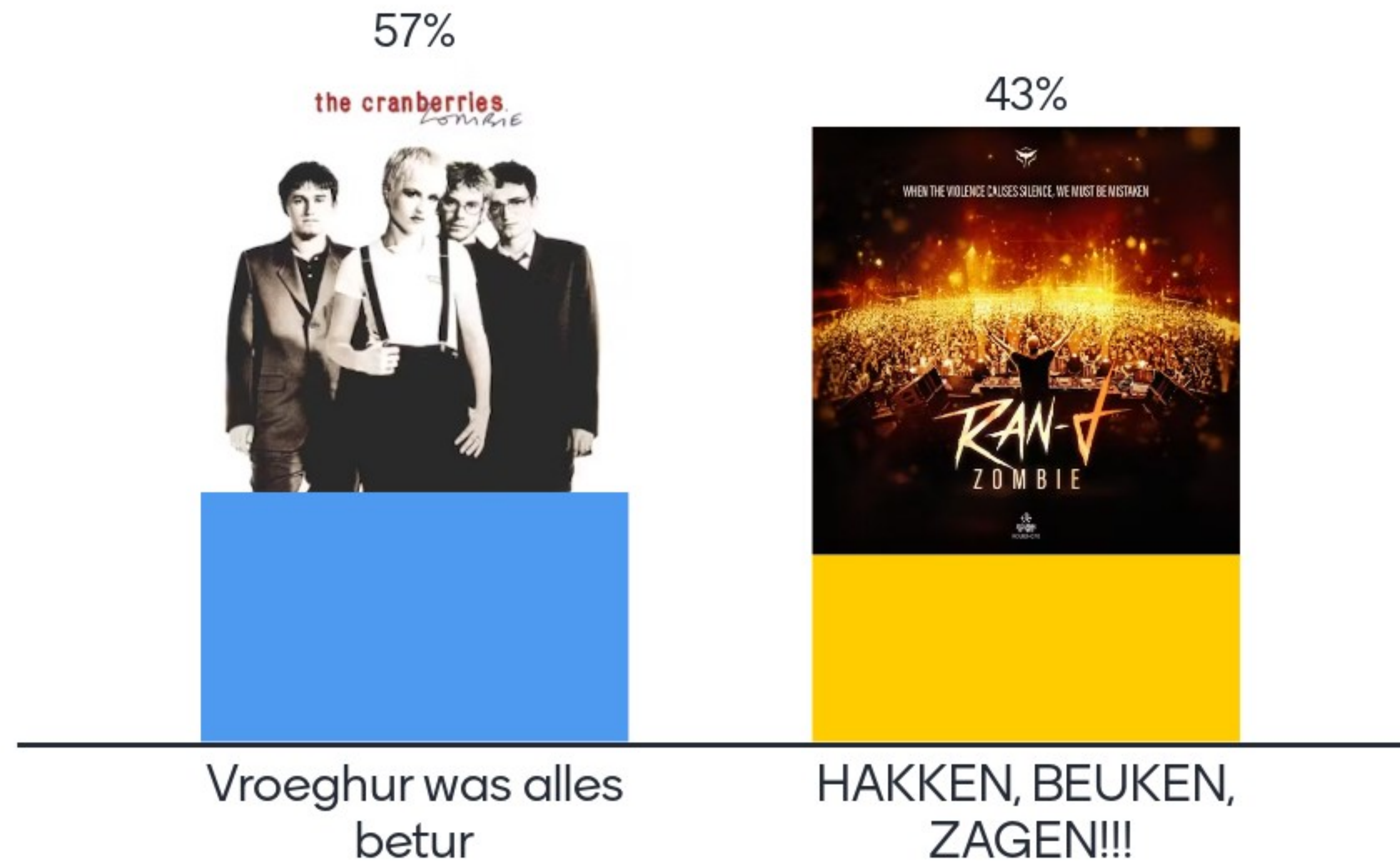
# ADOPTIE VAN HYBRIDE ONDERWIJS

DE JUISTE VERHOUDING TUSSEN  
TECHNIEK EN DIDACTIEK





# Op welke Zombie-versie ging jij meer op 'aan'?



# HUIB LANGENBERG\_ & JOCHEM TEN BÖHMER\_



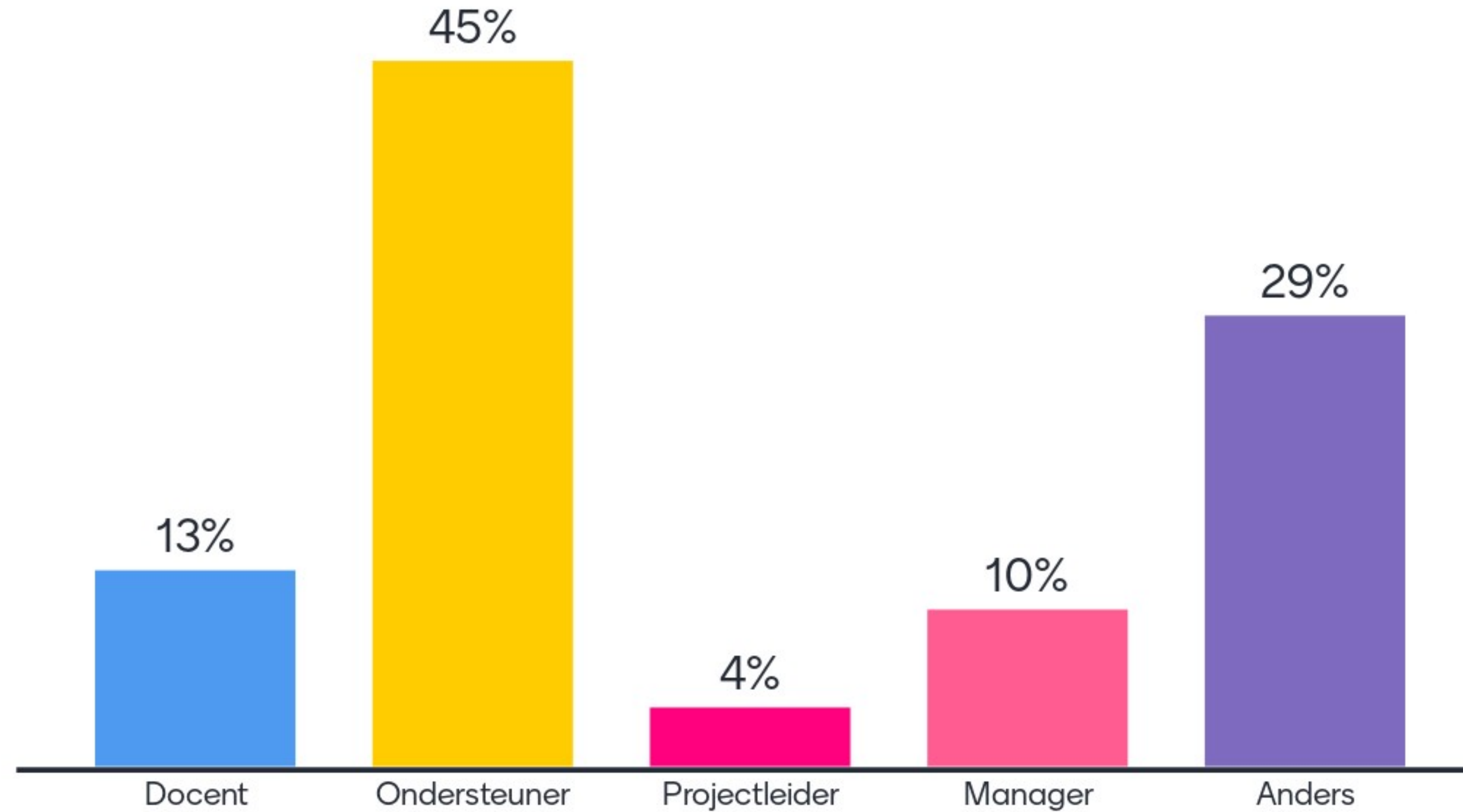
**Adviseur Leren met ICT (HAN)**  
**DLWO, werkplekleren, blended learning, learning spaces**



**Onderwijskundige Blended Leren (HAN)**  
**Kernlid SIG Blended Learning (SURF)**



# Wat voor rol heb jij binnen het onderwijs?



# HYBRIDE ONDERWIJS\_

BRON



*BIJ HYBRIDE ONDERWIJS VOLGT EEN DEEL VAN DE STUDENTEN HET ONDERWIJS ONLINE, TERWIJL DE ANDERE STUDENTEN TEGELIJKERTIJD HET ONDERWIJS VOLGEN IN EEN FYSIEKE RUIMTE.*

*HET IS DUS EEN COMBINATIE VAN SYNCHROON ONLINE- EN OFFLINEONDERWIJS*

SURF



# HYBRIDE ONDERWIJS\_

BRON



*BIJ HYBRIDE ONDERWIJS VOLGT EEN DEEL VAN DE  
STUDENTEN HET ONDERWIJS ONLINE, TERWIJL DE ANDERE  
STUDENTEN TEGELIJKERTIJD HET ONDERWIJS VOLGEN IN EEN  
FYSIEKE RUIMTE.*

*HET IS DUS EEN COMBINATIE VAN SYNCHROON ONLINE- EN  
OFFLINEONDERWIJS*

SURF

# Waar liggen bij jou de uitdagingen m.b.t. hybride onderwijs?

66 responses

Input uit de online studenten halen

Interactie

Aandacht voor de online groep

Aandacht verdelen

Aandacht verdelen tussen online en fysiek

Aandacht verdelen tussen online en fysiek

Monitoring

Aandacht op juiste manier verdelen

Gelijkwaardige ervaring, betrokkenheid van de online groep

2



66





# Waar liggen bij jou de uitdagingen m.b.t. hybride onderwijs?

66 responses

Digivaardigheid

Andere beleving

Docenten vinden het moeilijk

Interactie

Alleen de techniek.

Verbinding

Praktijklessen

Adoptie

Aandacht verdelen

2



66





# Waar liggen bij jou de uitdagingen m.b.t. hybride onderwijs?

66 responses

Voldoende interactie met beide doelgroepen.  
Online en fysiek vraagt andere didactiek en de combinatie hiervan maakt het ingewikkeld.

Geen geld voor extra ondersteuning: student assistenten, apparatuur

Technische kennis/competentie van docenten

Aandachtverdeling

Interactie

Wat online en wat fysiek

Voldoende interactie tussen beide groepen studenten

Voldoende en passende aandacht voor beide groepen tegelijkertijd

Aandacht vasthouden

2



66





# Waar liggen bij jou de uitdagingen m.b.t. hybride onderwijs?

66 responses

Didactiek en pedagogiek

Voldoende aandacht voor online deelnemers

Interactie

Motivatie

Interactie tussen studenten online en offline

Gebrekkige technologie

Aandacht verdelen over de 2 groepen voor  
krachtige leerervaring

De juiste techniek

Focus op ofwel online of offline

2



66





# Waar liggen bij jou de uitdagingen m.b.t. hybride onderwijs?

66 responses

Aandacht verdelen

In contact blijven met iedereen

Techniek

Adoptie

De mensen die online deelnemen ook goed betrekken

Studenten evenredig betrekken in de les

techniek en didactiek op elkaar laten aansluiten

Toetsveiligheid

Communiceren met alle studenten tegelijk

2



66





# Waar liggen bij jou de uitdagingen m.b.t. hybride onderwijs?

66 responses

Vaardigheden online leren

Interactie

Interactie tussen studenten

Techniek

Zowel de klas als online 'klas' tegelijkertijd aanspreken

Interactie tussen online deelnemers en fysieke deelnemers

Digivaardigheid

Aandacht en verdelen van energie

Tijd maken om docenten te inspireren en op te leiden

2



66





# Waar liggen bij jou de uitdagingen m.b.t. hybride onderwijs?

66 responses

Aandacht erbij houden zowel van student als docent

Connectie met iedereen

Aandacht vasthouden van beide groepen

Geluid doet t niet etc, technsch gedoe, kost tijd

Betrokkenheid online studenten

Docenten motiveren om tijd te investeren in nieuwe mogelijkheden

Focus op en begeleiding van studenten online vs fysiek

Techniek

Transactional distance, studenten gelijk behandelen, engageren online studenten, afleiding vermijden

2



66



# Waar liggen bij jou de uitdagingen m.b.t. hybride onderwijs?

66 responses

Eenvoudige techniek en samenhang in onderlinge communicatie (groepsprocessen)

Vragen vanuit docenten: welke werkvormen zijn het meest geschikt voor hybride onderwijs.?

Kunnen monitoren wat de studenten die online de les volgen meekrijgen.

2



66





# AANVLIEGROUTE

- ✓ 2020 Project DLWO eerste proof of concept (POC) voor International social Work
- ✓ Toen kwam COVID...
- ✓ Vervolg voor specifieke context en doelgroepen



# AANVLIEGROUTE

- ✓ 2020 Project DLWO eerste proof of concept (POC) voor International social Work
- ✓ Toen kwam COVID...
- ✓ Vervolg voor specifieke context en doelgroepen

## EEN ONDERZOEK NAAR DE GEVOLGEN VAN CORONA OP DE WERK- EN ONDERWIJSOMGEVING

Door Sanna Burgers



### ONDERZOEKSVRAAG

Wat is de invloed van het coronavirus op de toekomstverwachting van de onderwijsomgeving en de werkomgeving na het coronatijdperk?

Het huidige probleem is een gebrek aan kennis over de veranderende ruimtebehoeften van studenten, docenten en medewerkers in het coronatijdperk. Het coronavirus zorgt voor een andere blik op thuiswerken en online onderwijs, waar in de toekomst aan voldaan moet worden.

### POST-CORONA WEER TERUG NAAR LOCATIE?

Sinds de uitbraak van het coronavirus is er veel onduidelijkheid over de huisvestingsbehoefte in het tijdperk na corona. Of we weer volledig teruggaan naar locatie is een vraag die vaak gesteld wordt. Ook de afdeling Huisvesting van de Hogeschool van Arnhem en Nijmegen (HAN) kampt met vragen rondom de huisvestingsbehoefte in de toekomst. In 2016 is de implementatie van het huisvestingsplan gestart, maar voldoet dit plan nog aan de behoefte van studenten, docenten en medewerkers?

Om antwoord te krijgen op alle onzekerheden zijn er zestien interviews afgenomen bij medewerkers van de HAN en zes interviews bij andere hogescholen. Verder hebben 500 studenten en 160 docenten een enquête ingevuld, hiermee is hun toekomstige ruimtebehoefte in kaart gebracht. Verdere informatie is opgehaald uit de literatuur.

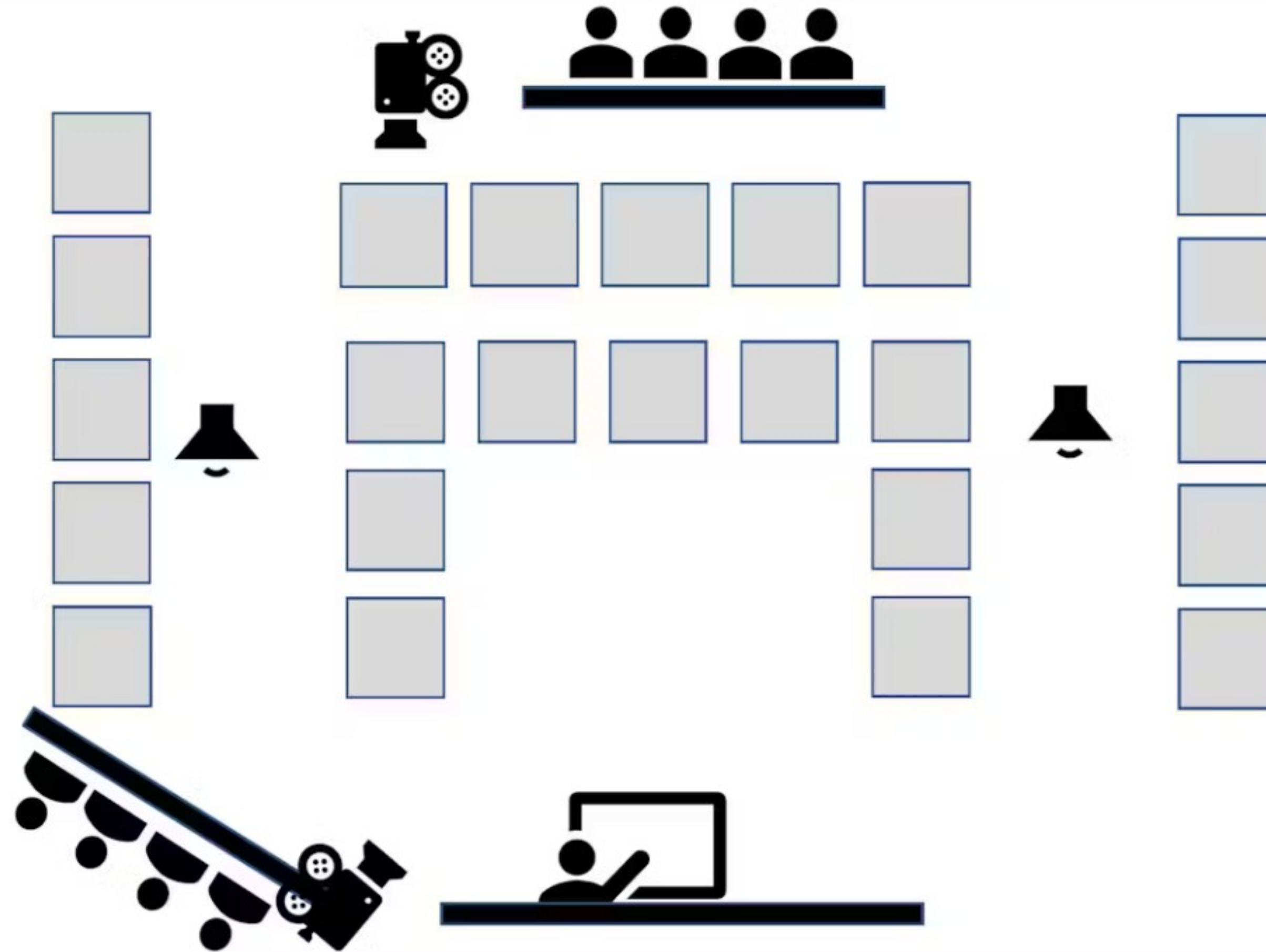


# AANVLIEGROUTE

- ✓ 2020 Project DLWO eerste proof of concept (POC) voor International social Work
- ✓ Toen kwam COVID...
- ✓ Vervolg voor specifieke context en doelgroepen

Er zijn NPO middelen beschikbaar gesteld om hardware aan te schaffen om lokalen in te richten om hybride lessen te faciliteren. De behoefte hieraan is in COVID tijd aangewakkerd en de vraag naar lokalen voor hybride onderwijs is gaandeweg verder versterkt. Op basis van een eerste proof of concept (POC) is een akkoord gegeven om uit te breiden naar 5 lokalen in de vorm van 'interactive hybrid classrooms'.

# DEFINITIEVE INDELING VOOR DE HAN\_





# VERTREKPUNT HYBRIDE ONDERWIJS

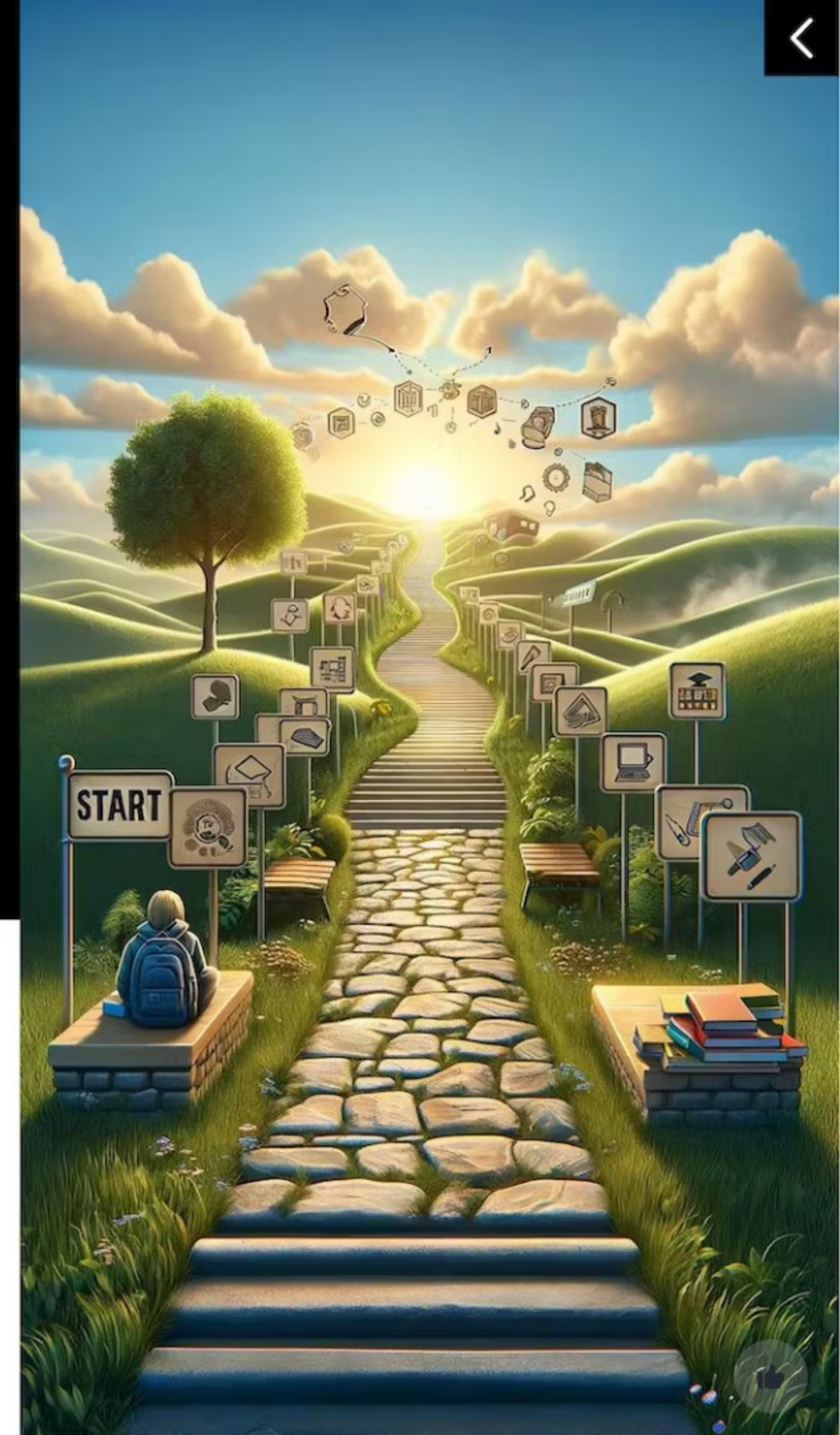
Wie is de doelgroep?



Welke mogelijkheden creëren we?



Welke problemen lossen we op?





# VERTREKPUNT HYBRIDE ONDERWIJS

Wie is de doelgroep? →

Welke mogelijkheden creëren we? →

Welke problemen lossen we op? →

?

Denk aan:

- Flexibilisering
- Leven Lang Ontwikkelen
- Internationalisering
- Micro-credentials
- Inclusief onderwijs





# UITDAGINGEN HYBRIDE ONDERWIJS

- ✓ Studeerbaar
- ✓ Doceerbaar
- ✓ Organiseerbaar
- ✓ Betaalbaar



Vorbereiding

Uitvoering

Nazorg



# AANPAK & VERVOLG

- ✓ Adoptietraject
- ✓ Flexibel meubilair
- ✓ Future campus rapport
- ✓ Learning spaces breder binnen HAN





# AANPAK & VERVOLG

- ✓ Adoptietraject
- ✓ Flexibel meubilair
- ✓ Future campus rapport
- ✓ Learning spaces breder binnen HAN

## Opzet sessies adoptie Interactive Hybrid Classroom

### Kick-off (30 minuten)

*Doelgroep: academie management, betrokken docenten, coördinatoren en alle geïnteresseerden van de opleiding(en).*

Een feestelijke opening van de ruimte, waarbij deelnemers fysiek of online aanwezig kunnen zijn. Er wordt stilgestaan bij de totstandkoming van de ruimte (Services OOK) en het waarom van de ruimte binnen de academie (Ac. Manager).

D.m.v. een demonstratie wordt de werking van de ruimte toegelicht en kunnen deelnemers zelf kennismaken met hybride lesgeven en volgen. Tevens komen er activerende werkvormen aan bod, die als inleiding dienen voor de inspiratiesessie.

### Inspiratiesessie (1,5uur)

*Doelgroep: betrokken docenten en ondersteuners van de academie.*

Tijdens een interactieve bijeenkomst ervaren de deelnemers de do's en don'ts van een interactive hybrid classroom. We staan stil bij wat het vraagt aan voorbereiding van een lessenreeks en welke aandachtspunten er zijn tijdens de hybride bijeenkomst.

Uitgangspunt bij het ontwikkelen van een lessenreeks is de blended learning wave, die als basis dient om online en offline activiteiten te rangschikken (zie ook [de HAN kiest voor blended leren](#)). In de sessie kunnen de deelnemers ervaren welke (activerende) werkvormen passend zijn in een hybride setting. Belangrijk element daarbij is ook hoe je de aandacht verdeelt tussen online en fysieke deelnemers en hoe je schakelt tussen de verschillende werkvormen.

Ook wordt er gekeken welke administratieve handelingen er verricht moeten worden in M365/ Teams om de bijeenkomsten te plannen.

### Begeleidingssessie (n.t.b.)

*Doelgroep: betrokken docenten*

In de vorm van intervisie worden docenten begeleidt in het optimaal leren werken/ lesgeven in een hybride setting, waarbij aandacht is voor individuele casuïstiek in lesvoorbereiding en uitvoering. Frequentie (advies: 1x per drie weken) en vorm (individueel of in groepjes docenten) is in afstemming met de academies.



# AANPAK & VERVOLG

- ✓ Adoptietraject
- ✓ Flexibel meubilair
- ✓ Future campus rapport
- ✓ Learning spaces breder binnen HAN

## FUTURE CAMPUS

Scenario's  
voor de campus  
in 2040



SURF





# INRICHTING TOEKOMSTIGE OPLEIDINGEN



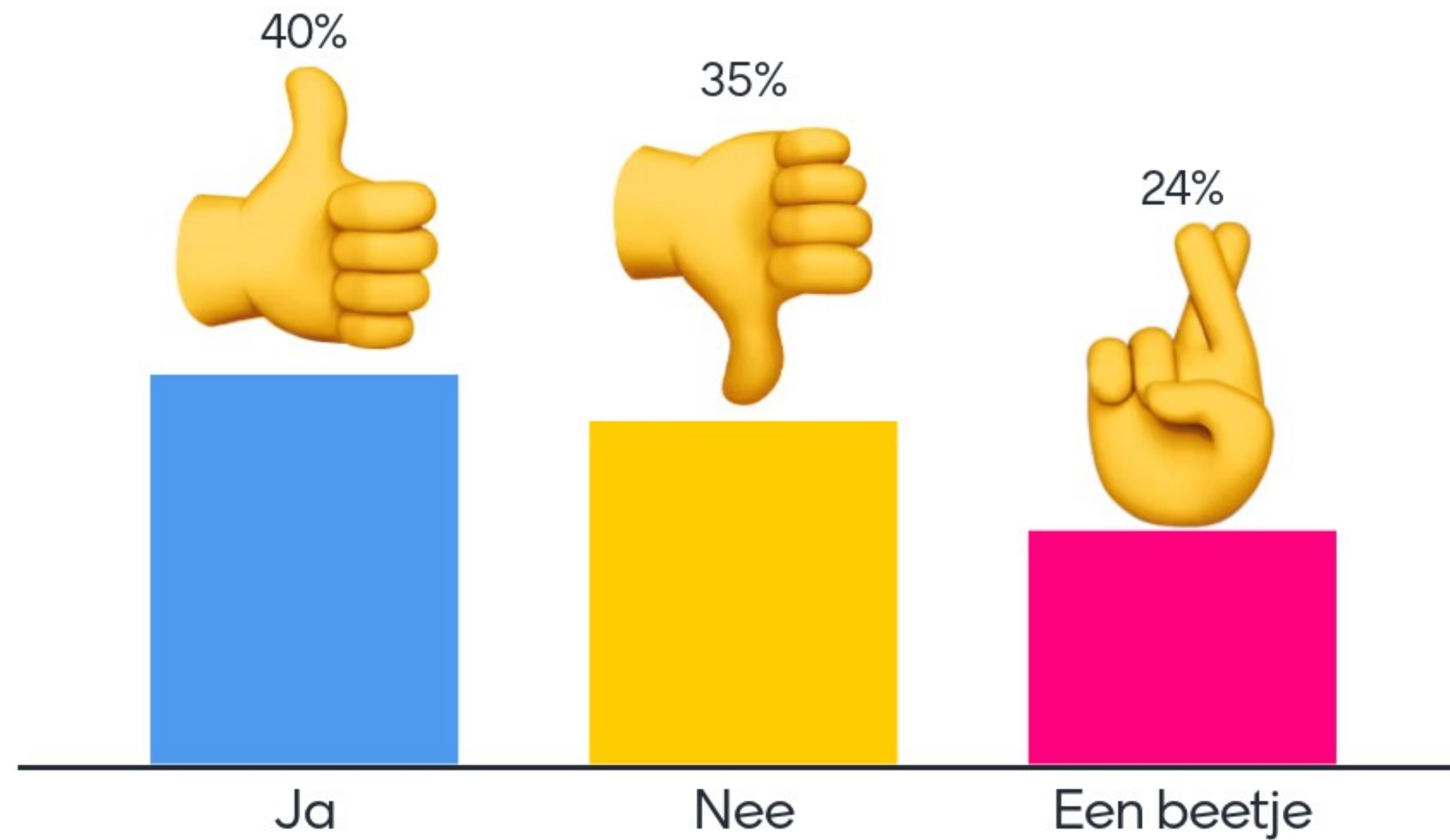


# INRICHTING TOEKOMSTIGE OPLEIDINGEN

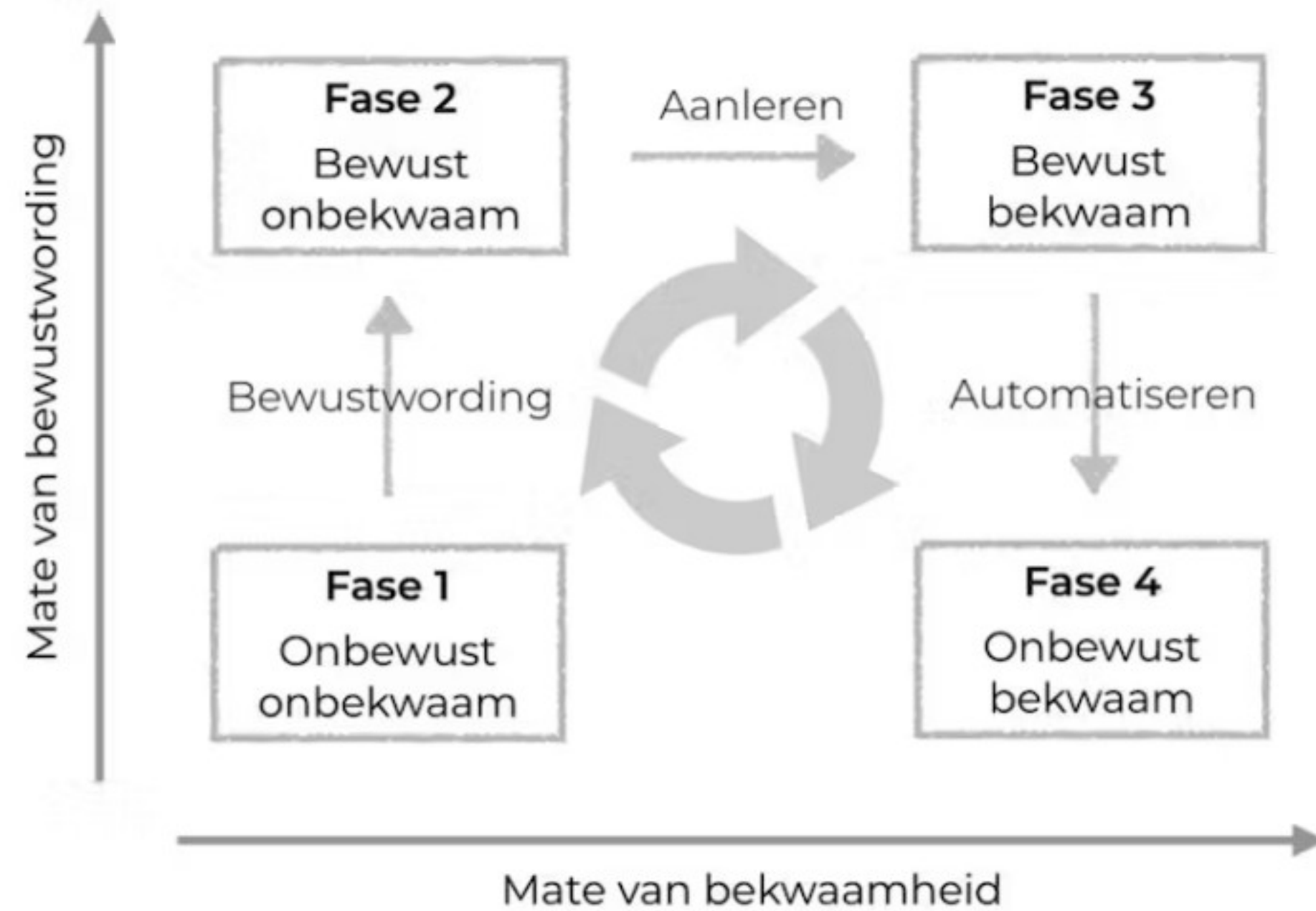




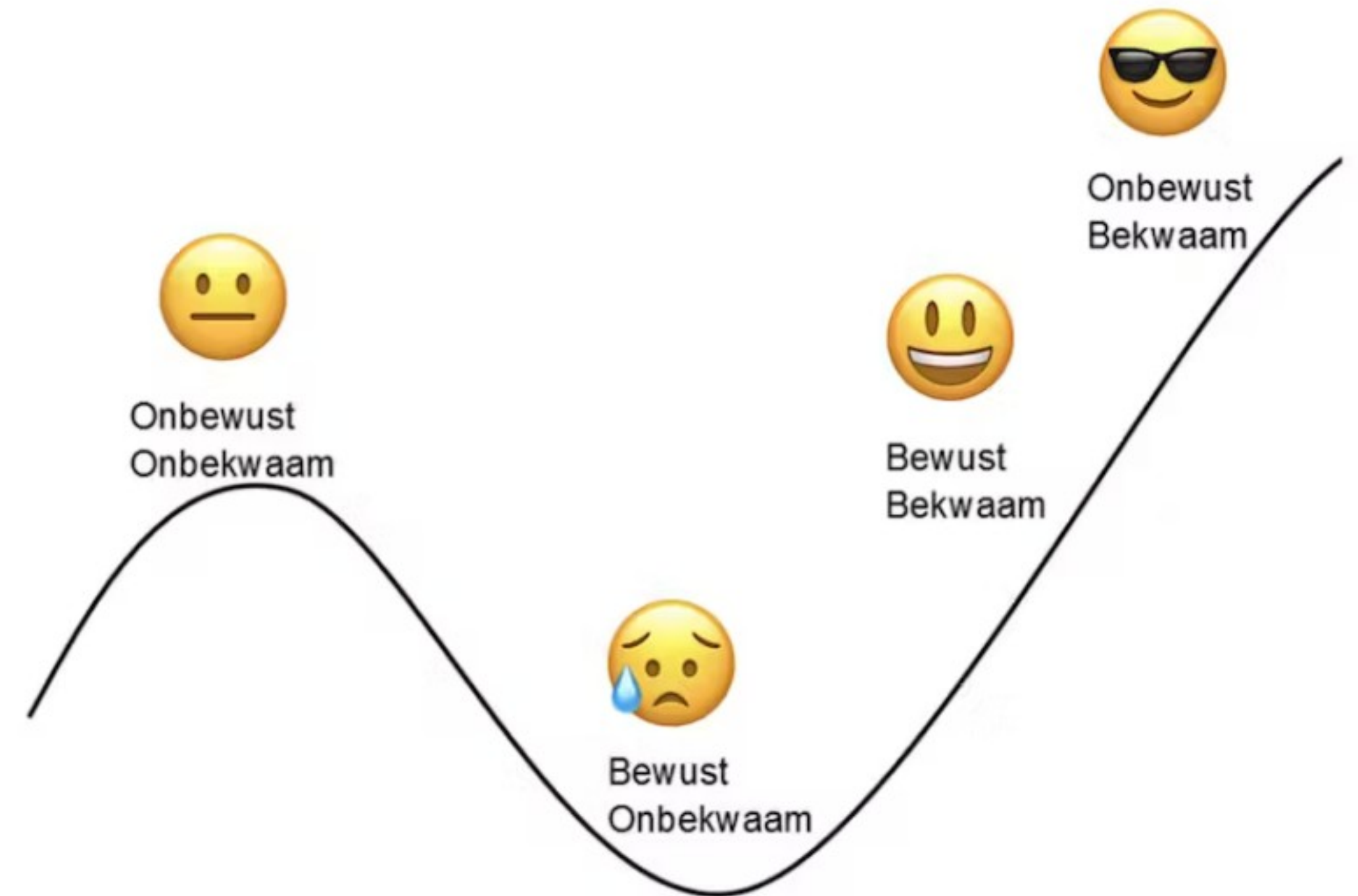
# Ik heb ervaring met het geven van hybride lessen



# INZICHT IN LEREN



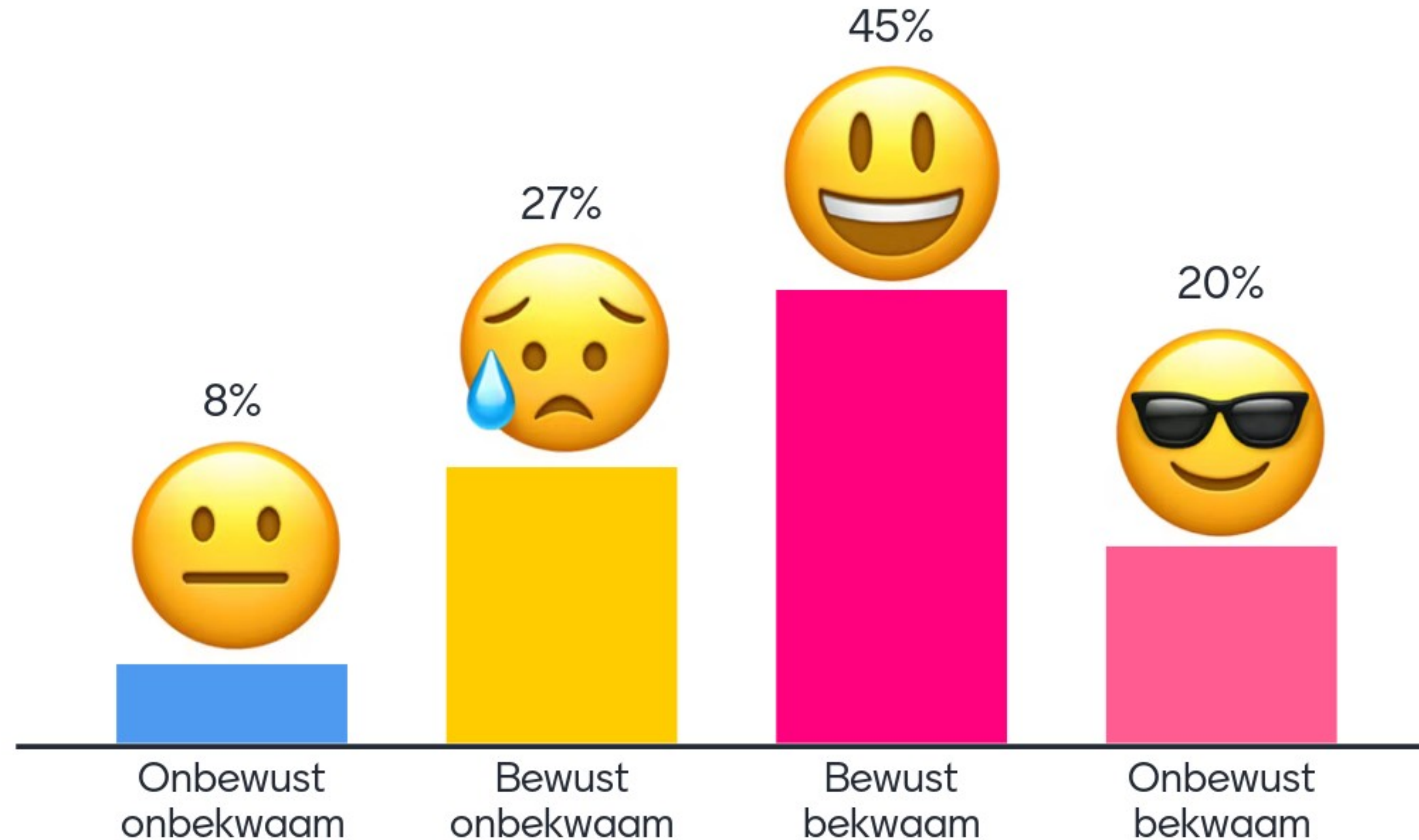
<https://niceday.app/met-vallen-en-opstaan-inzicht-in-jouw-leerproces/>



<https://images.app.goo.gl/68bmnmnKGVYI3aPh7>



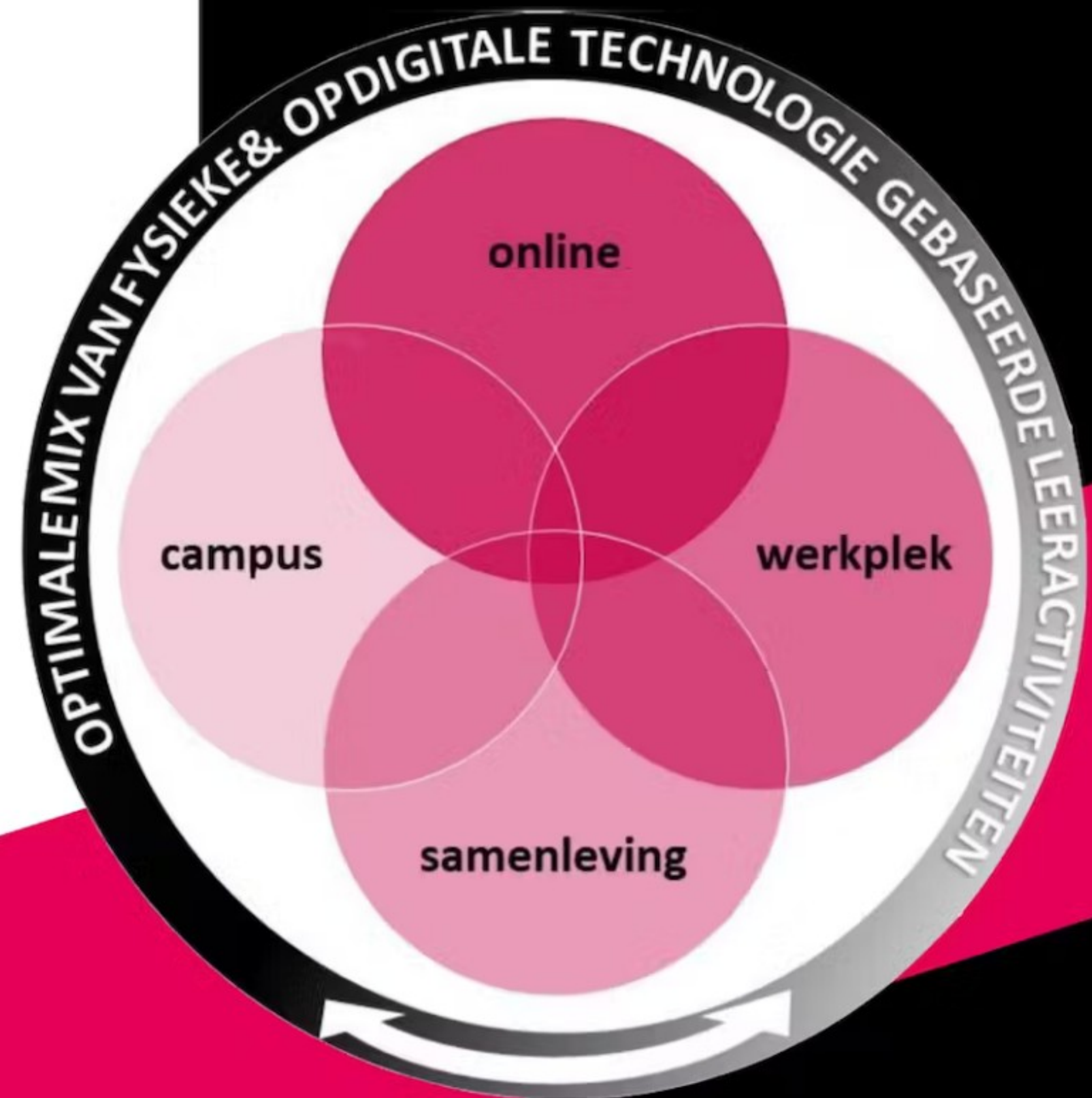
# Bij het geven van een hybride les voel ik mij





# HAN VISIE OP BLENDED LEREN\_

Een **optimale mix van fysieke en ICT-gebaseerde leeractiviteiten** die kunnen plaatsvinden in **verschillende leeromgevingen** (online, campus, de werkplek, de samenleving) waarin deze mix van leeractiviteiten **elkaar versterken door onderlinge samenhang**



*Definitie HAN 2022*



# BIJ BLENDED LEREN GAAT HET ALTIJD OM\_

- Student centraal: studentgerichte leerervaring
- Verschillende leeractiviteiten die op elkaar aansluiten
- Activerende werkvormen
- Maximale interactie (student - inhoud – docent)
  - Formatief handelen
  - Feedback (review)/ assessment
- ICT als middel





# LEERACTIVITEITEN OPTIMAAL PLANNEN

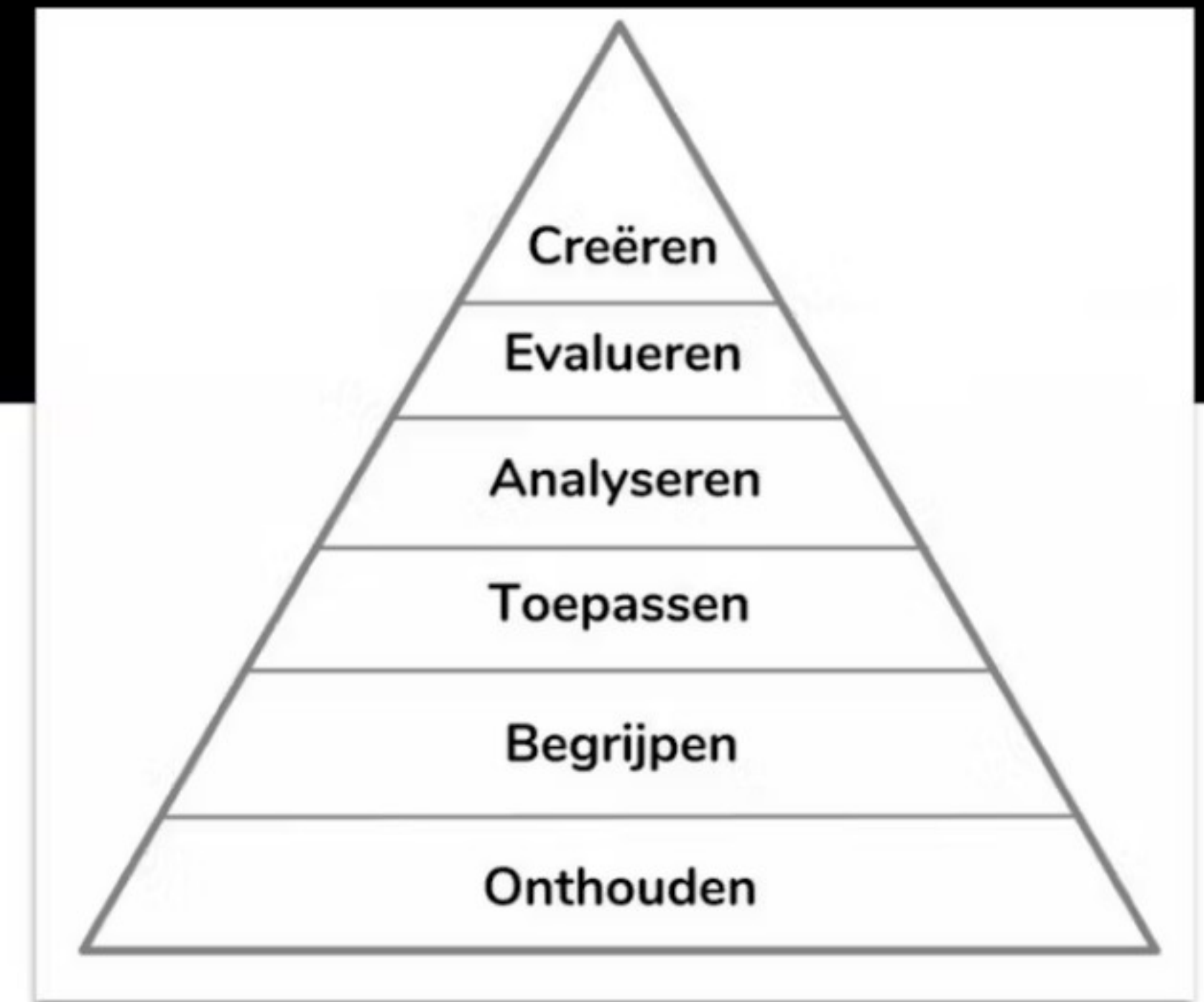
Online – on site

Synchroon – asynchroon

Docentgestuurd – studentgestuurd

Campus – online – werkplek – samenleving

Formatieve momenten



Taxonomie van Bloom



# INZET EXPERTISE / KWALITEITEN



Raamwerk docentcompetenties onderwijs met ICT  
(Versnellingsplan)



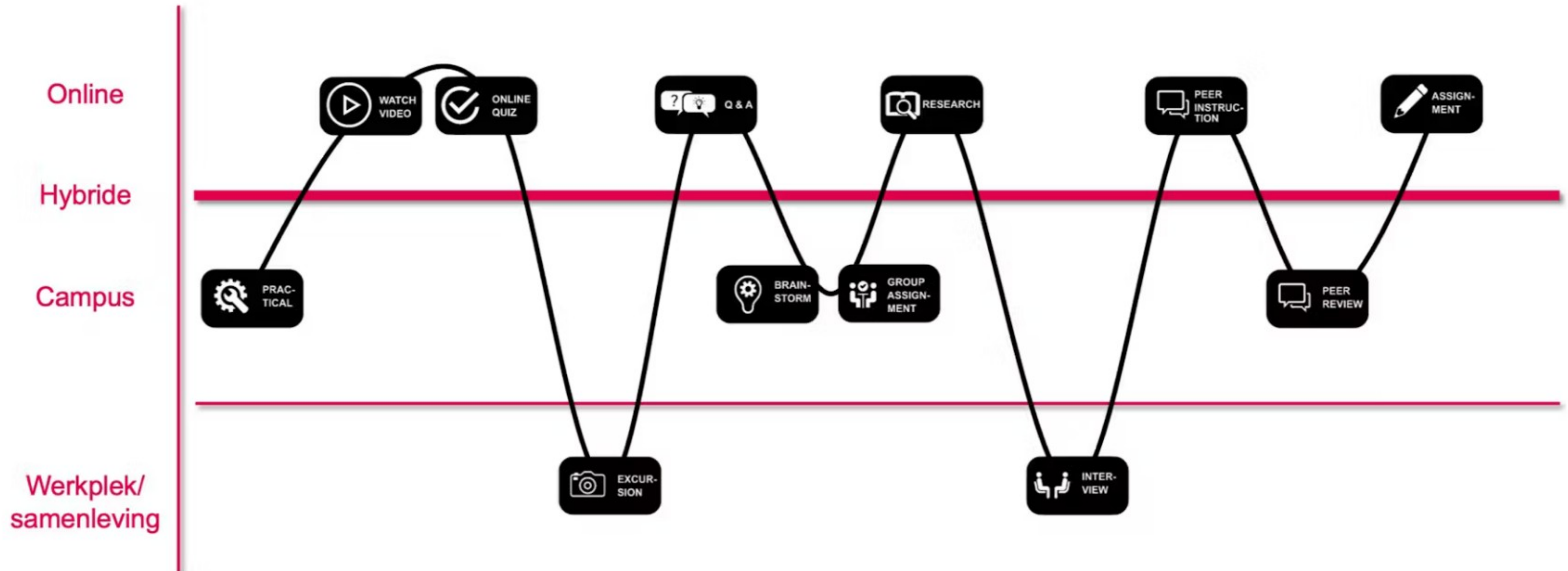
Verschillende rollen:

- Docent
- Coach of trainer
- Studieloopbaanbegeleider
- Onderzoeker
- Curriculum- of onderwijsontwikkelaar
- Toetsontwikkelaar
- Coördinator
- En...





# HAN BLENDED LEREN WAVE





# DOCENT PROFESSIONALISERING

E-learning didactiek hybride onderwijs

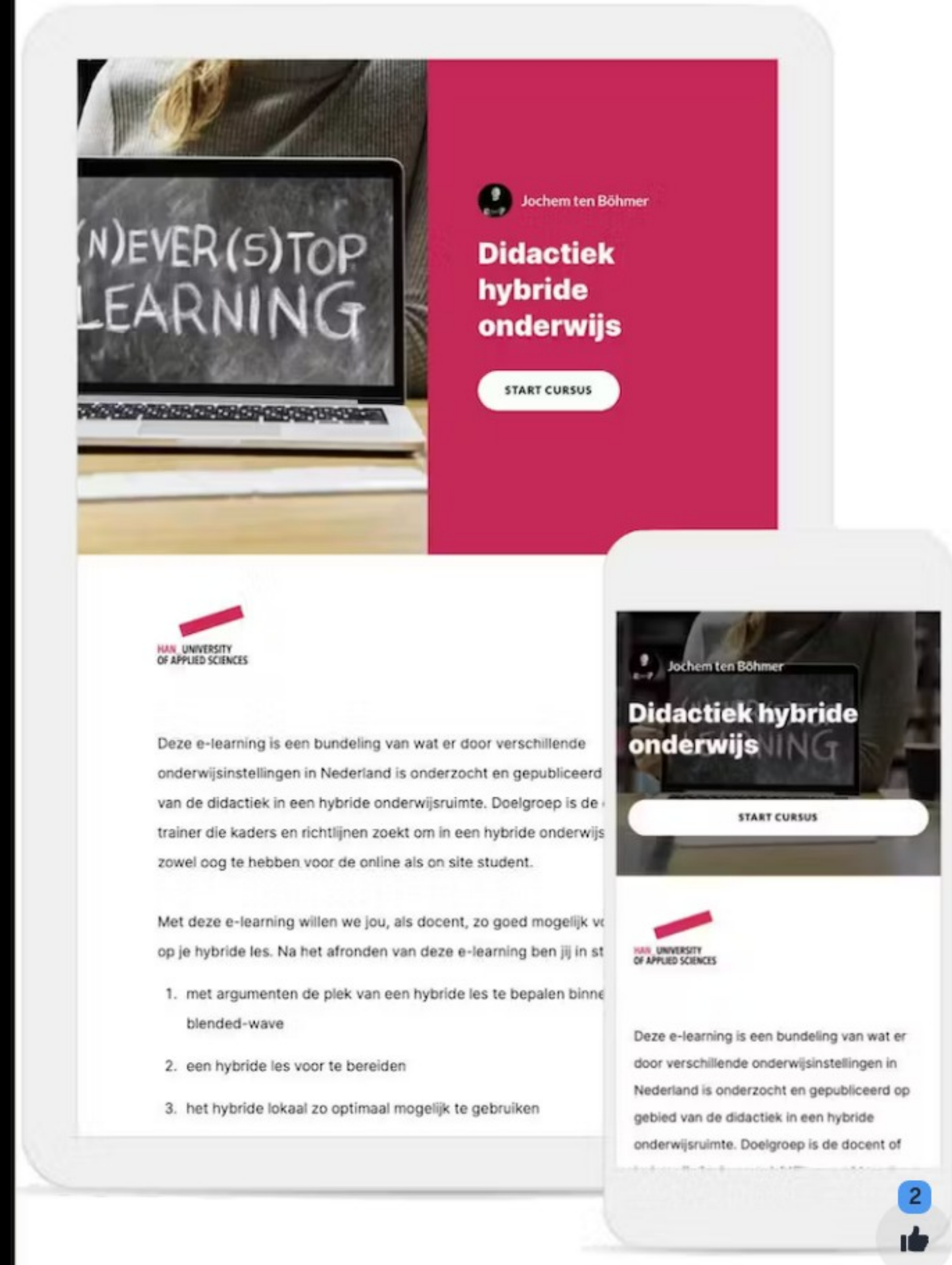
Begeleiding

Coaching

Intervisie

Support

E-LEARNING





## Exit ticket: Wat is je volgende stap in het adoptieproces van hybride onderwijs?

35 responses

Doelgroep bepalen, kijken of het geschikt is

Ik ga ondersteunen ipv pushen

integreren, niet als experiment, maar als integraal aan onderwijs & programmas

docentprofessionalisering

Praten

Schalen

Keuzes maken voor welke doelgroepen we dit zouden willen gebruiken

Overleggen in eigen instelling of hier behoefte aan is

Gesprek starten over de inrichting van de hybride leeromgeving, maar ook aandacht voor de drie vragen op academieniveau



## Exit ticket: Wat is je volgende stap in het adoptieproces van hybride onderwijs?

35 responses

Bij ons is gekozen voor geen hybride onderwijs

Collega's dwingen het te gaan doen 😊

Proeftuin creëren

Aansluiting op nieuwe curriculum bepalen.  
Inventariseren noodzaak.

Echt ontwerpen voor hybride daar waar  
het meerwaarde heeft

Docent professionalisering

Gesprek openen tussen instellingen over  
de verschillende "blended waves"

Doelgroep scherp krijgen

Hands on workshops & uitwisseling best  
practises



## Exit ticket: Wat is je volgende stap in het adoptieproces van hybride onderwijs?

35 responses

Type onderwijs geschikt?

Kijken of het wellicht toch in sommige gevallen ingezet zou moeten worden

Gewoon doen

Inrichten van geschikte ruimtes die ontworpen zijn voor hybride onderwijs en niet geïmproviseerd.

Kritisch zijn voor welke leeractiviteit je hybride inzet

Nadenken over welke lesvormen hybride kunnen en welke het best op de campus. Hoe kan dit lesgeven efficiënter maken?

Docenten verder opleiden / docentprofessionalisering verder inrichten

Visie vorming

Het inrichten van een lokaal geschikt hiervoor. Vervolgens docenten meenemen in het gebruik.



## Exit ticket: Wat is je volgende stap in het adoptieproces van hybride onderwijs?

35 responses

Werkvormen uitwerken die meest geschikt zijn voor hybride onderwijs

Nadenken over de werkvorm

Doelgroep

Begeleiden van de opleiding bij het opnemen van hybride onderwijs binnen het nieuwe curriculum

Meer verbreden/verkennen over interne mogelijkheden voor hybride onderwijs

Studenten vragen waar hun behoeftes op dit punt liggen

Instructievideo voor docenten ontwikkelen.

Experimenteren in overleg met studenten



# INTEGRATIE VAN GENERATIEVE AI

## BINNEN BLENDED ONDERWIJS

Woensdag 15 november  
Ronde 2 13:40 - 14:30 uur  
Future Campus (Limousin 3)



Jorn Bunk







Jochem ten Böhm







# DANK\_

-  Jochem ten Böhmer  
 jochem.tenbohmer@han.nl
-  Huib Langenberg  
 huib.langenberg@han.nl

